

ЛІВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я

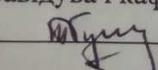

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ»
ВБ 1.21

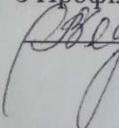
**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
Соціальної медицини, економіки та
організації охорони здоров'я
ЛНМУ імені Данила Галицького
(протокол № 8 від 13.06.2023 року)
Завідувач кафедри

 доцент Т. Г. Гутор

Затверджено
профільною методичною комісією
з Профілактичної медицини
ЛНМУ імені Данила Галицького
(протокол № 4 від 15.06.2023 року)
Голова методичної комісії
з Профілактичної медицини

 професор В. І. Федоренко

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: завідувач кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я, кандидат медичних наук, доцент Т. Г. ГУТОР, кандидат наук з державного управління, доцент В. І. ДЯЧИШИН, кандидат фармацевтичних наук, асистент Н. І. ЗАРЕМБА, кандидат медичних наук, доцент О. Р. КОВАЛЬСЬКА.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ФЕДОРЕНКО В. І. – професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри загальної гігієни з екологією Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

ЛЮБІНЕЦЬ О. В. – професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри громадського здоров'я ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Академічна добочесність в освітньому процесі» складена відповідно до
Освітньо-професійної програми «Стоматологія»
Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Академічна добочесність в освітньому процесі» передбачає опанування:

- етичними принципами щодо запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недобочесності в реалізації державної політики у сфері якості освіти шляхом навчання;
- етичними принципами щодо керівництва і наставництва;
- створення позитивного та сприятливого середовища в навчальному процесі з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них				Рік Навчання семестр	Вид контролю		
	Всього	Аудиторних		СРС				
		Лекцій (год.)	Практичних занять (год.)					
Академічна добочесність в освітньому процесі	3,5 кредитів / 105 годин	10	30	65	1-й (один семестр)	Залік		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Міждисциплінарні зв'язки. «Академічна добочесність в освітньому процесі» як навчальна дисципліна:

- ґрунтуються на вивченні студентами навчальних дисциплін: медичного права, історії медицини, етики, гігієни та екології, епідеміології, соціології та медичної соціології;
- медичної інформатики та комп’ютерних технологій в контексті антиплагіатного забезпечення, ефективності роботи пошукових систем, інформаційного пошуку;
- біоетики в контексті недопущення етичних порушень у проведенні експерименту та клінічних досліджень з можливими юридичними наслідками.
- закладає основи вивчення організації лікувально-діагностичного процесу, а також оцінки його обсягу та якості при вивчені клінічних дисциплін з дотриманням принципів академічної добочесності;
- забезпечує вивчення правових і організаційних зasad галузі охорони здоров'я з позицій академічної добочесності;
- сприяє формуванню профілактичного напряму діяльності майбутніх лікарів-стоматологів з урахуванням професійних і навчальних ситуацій принципів академічної добочесності.

1 Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Мета: оволодіння основами чинного законодавства та наказами ЗВО щодо академічної добочесності та протидії плагіату, необхідними знаннями, навичками і набуття компетентностей щодо процедури та критеріїв впровадження й використання принципів академічної добочесності в освітньому процесі, підготовка здобувачів освіти до отримання професійної освіти та самоосвіти з удосконалення організації медичної допомоги населенню, у т. ч. стоматологічної з дотримання етичних цінностей в освіті та підготовці випускників до

професійного становлення.

1.2 Основними завданнями навчальної дисципліни «Академічна добочесність в освітньому процесі» є:

- засвоєння основних понять академічної добочесності із забезпечення якості вищої освіти здобувачами освіти, в т.ч. стоматологічної;
- засвоєння основних вимог щодо забезпечення академічної добочесності в освітньому процесі здобувачами освіти, в т.ч. стоматологічної;
- засвоєння принципів та фундаментальних цінностей академічної добочесності у сфері якості освіти щодо організації різних видів медичної допомоги, в т.ч. стоматологічної;
- формування знань з питань порушення академічної добочесності та етика академічних взаємовідносин у сфері освіти, в т.ч. стоматологічної;
- формування знань з питань відповідальності здобувачів освіти, в т.ч. стоматологічної, за порушення академічної добочесності;
- засвоєння інституційних заходів реагування на порушення академічної добочесності здобувачів освіти, в т.ч. стоматологічної.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- **Загальні:**

- 3К-1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 3К-2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- 3К-3 – Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- 3К-4 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- 3К-5 – Здатність спілкуватися англійською мовою.
- 3К-6 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 3К-7 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- 3К-8 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- 3К-9 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- 3К-10 – Здатність бути критичним і самокритичним.
- 3К-11 – Здатність працювати в команді.
- 3К-12 – Прагнення до збереження навколошнього середовища.
- 3К-13 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- 3К-14 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- 3К-15 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- **Спеціальні (фахові, предметні):**

- ФК-1 – Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК-2 – Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК-13 – Спроможність оцінювати вплив навколошнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ФК-14 – Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- ФК-15 – Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
- ФК-17 – Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей»

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комуникація	Автономія та відповідальність
		Зн1 – Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основовою для оригінального мислення та іноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи	Ум1 – Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	К1 – Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	АВ1 – Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування
		Зн2 – Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	Ум2 – Провадження дослідницької та/або іноваційної діяльності	К2 – Використання іноземних мов у професійній діяльності	АВ2 – Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди
1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1
2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1
3	Спроможність оцінювати вплив навколошнього середовища на стан здоров`я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	Зн2	Ум2	К1, К2	АВ1, АВ2
4	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
5	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
6	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ2

Результати навчання:

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН-6 – Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН-7 – Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової та індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН-14 – Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп’ютерних інформаційних технологій.

ПРН-15 – Оцінювати вплив навколошнього середовища на стан здоров`я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН-16 – Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН-17 – Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН-18 – Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами

та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН-19 – Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН-20 – Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

2 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **105 годин 3,5 кредити ECTS**.

Тема 1 Поняття академічної добочесності в сфері якості вищої освіти.

Поняття про академічну добочесність та види її порушення. Поняття: академічна добочесність, академічний plagiat, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, протиправний вплив, необ'ективне оцінювання, декларація академічної добочесності, кодекс академічної добочесності. Поняття неспроможності ідентифікувати порушення академічної добочесності та протистояти цим порушенням.

Тема 2 Академічна добочесність із забезпечення якості вищої медичної освіти: основні поняття та терміни.

Розділ I. Закону України «Про академічну добочесність». Основні поняття і фундаментальні цінності академічної добочесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти. Визначення академічної добочесності. Академічний plagiat. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Хабарництво. Протиправний вплив.

Тема 3 Поняття про академічну добочесність та види її порушення.

Зміст поняття «академічний plagiat», «самоплагіат», «фабрикація», «списування», «фальсифікація», «обман», «хабарництво».

Тема 4 Забезпечення академічної добочесності: основні вимоги.

Розділ II. Закону України «Про академічну добочесність». Політика та процедури забезпечення академічної добочесності. Ознайомлення учасників наукового та освітнього процесу із нормами та положеннями академічної добочесності. Інформування здобувачів вищої освіти про важливість дотримання принципів та правил академічної добочесності. Аналіз вимог до кількості та обсягу письмових робіт, кількості використовуваних джерел та інших формальних показників.

Тема 5 Правове регулювання питань академічної добочесності. Законодавча база та міжнародний досвід.

Законодавство у сфері академічної добочесності: Конституція України, Закон України «Про освіту», «Про академічну добочесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову та науково - технічну діяльність».

Тема 6 Фундаментальні цінності та принципи академічної добочесності в сфері якості вищої освіти.

Академічна добочесність у широкому розумінні. Загальні принципи забезпечення академічної добочесності: чесність та порядність, повага, довіра, відповідальність, прозорість і публічність, справедливість. Документальне забезпечення впровадження принципів академічної добочесності в закладах вищої освіти. Правове регулювання та законодавча база. Відповідальність за порушення академічної добочесності Міжнародна практика.

Тема 7 Принципи та фундаментальні цінності академічної добочесності в сфері якості вищої медичної освіти, в т.ч. стоматологічної.

Основні принципи забезпечення академічної добочесності. Чесність та порядність у дотриманні академічної добочесності. Поняття: повага, довіра, відповідальність, прозорість і публічність, справедливість. Кодекс академічної добочесності закладу освіти (положення про академічну добочесність, етичний кодекс, кодекс академічної етики, кодекс академічної поведінки, кодекс честі тощо).

Тема 8 Документальне забезпечення впровадження принципів академічної добочесності в закладах вищої освіти.

Політика та процедури забезпечення академічної добочесності: кодекс етики, кодекс честі, кодекс академічної добочесності, що затверджується колегіальним органом управління

закладу освіти. Нормативні документи повинні чітко регламентувати: види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності; процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності; процедури прийняття рішень про академічну відповідальність учасників освітнього процесу, а також органи, що приймають такі рішення; процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

Тема 9 Етичний кодекс з підтримки принципів академічної доброчесності під час реалізації державної політики в сфері якості вищої освіти.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Норми законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність. Об'єктивне оцінювання результатів навчання. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Норми законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Тема 10 Процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в Україні. Громадські організації, що працюють у сфері освіти і науки з питань порушення академічної доброчесності. Органи створені закладами вищої освіти для розгляду імовірних порушень академічної доброчесності: кафедри, загально університетські чи факультетські комісії, університетські суди тощо.

Тема 11 Порушення академічної доброчесності в освітньому процесі. Академічна відповідальність.

Копіювання чужих робіт, підміна результатів експериментальних та емпіричних досліджень комп'ютерним моделюванням та правдоподібними оцінками, редактування графічних, відео- та аудіоматеріалів тощо.

Тема 12 Основні види порушень академічної доброчесності.

Зміст основних видів порушення академічної доброчесності: фальсифікація та присвоєння авторства; створення академічного тексту на замовлення; імітація освітньої та наукової діяльності; неправдиве співавторство; свідоме викривлення посилань на джерела; списування; виконання завдання іншою особою.

Тема 13 Порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин в сфері вищої медичної освіти, в т.ч. стоматологічної.

Розділ IV. Закону України «Про академічну доброчесність». Процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності. Процедури прийняття рішень про академічну відповідальність учасників освітнього процесу, а також органи, що приймають такі рішення. Види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності. Процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

Тема 14 Реагування на порушення академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Академічна відповідальність здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників та суб'єктів забезпечення академічної доброчесності, за порушення вимог академічної доброчесності. Форми притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти. Рішення про притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності.

Тема 15 Академічна доброчесність: основні вимоги та відповідальність здобувачів вищої медичної освіти та вступників за порушення.

Ознайомлення студентів з основними правилами дотримання академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; вимоги до посилань на джерела інформації у разі використання ідей,

розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Тема 16 Завдання адміністрації закладів вищої освіти щодо контролю педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з дотримання принципів академічної доброчесності.

Процедура встановлення порушення академічної доброчесності. Порядок ініціювання та вимоги до подання (звернення, заяви) про порушення академічної доброчесності. Процедура залучення зовнішніх експертів, вирішення питання конфлікту інтересів. Порядок прийняття рішення (голосування) про порушення академічної доброчесності, порядок оскарження прийнятого рішення, склад та порядок формування апеляційної комісії закладу освіти (наукової установи). Комплекс заходів протидії plagiatu.

Тема 17 Відповіальність здобувачів вищої освіти, в т.ч. стоматологічної, за порушення академічної доброчесності.

Відповіальність за порушення академічної доброчесності. Види академічної відповіальності за конкретні порушення академічної доброчесності; процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності; процедури прийняття рішень про академічну відповіальність учасників освітнього процесу, а також органи, що приймають такі рішення; процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

Тема 18 Загальні засади встановлення порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.

Розділ IV. Закону України «Про академічну доброчесність». Основні види порушень академічної доброчесності. Ознаки встановлення порушень принципів академічної доброчесності. Виявлення академічного plagiatu в науково-дослідницьких роботах. Виявлення помилок цитування. Виявлення самоплагіату. Встановлення факту фабрикації даних. Встановлення факту фальсифікації даних. Протидія списуванню. Встановлення факту обману. Встановлення факту необ'єктивного оцінювання.

Тема 19 Відповіальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності в Україні.

Форми притягнення до академічної відповіальності закладу освіти. Письмове попередження керівника закладу про факти порушення академічної доброчесності. Призупинення дії акредитації відповідної освітньої програми, за якою були допущені порушення. Відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання. Позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєння. Відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєнного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії. Позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Тема 20 Академічний plagiat в науково-дослідницьких роботах – типові прояви.

Зміст поняття «академічний plagiat». Види plagiatu: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело; використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело; перефразування тексту джерела; подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо). Пошуковий сервер (ПС). Робот (Crawler, Bot, Robot).

Тема 21 Виявлення помилок цитування. Різниця між академічним plagiatом, самоплагіатом та помилками цитування.

Зміст поняття «помилки цитувань». Типові помилки цитування: відсутність лапок при використанні текстових фрагментів; посилання на інше джерело; неправильне оформлення посилання.

Тема 22 Самоплагіат, як окремий тип порушення академічної доброчесності.

Зміст поняття «самоплагіат». Причини виокремлення самоплагіату. Дуплікація публікацій. Дублювання наукових результатів. Агрегування. Дезагрегування даних. «Науковий результат».

Тема 23 Профілактика порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Базове розуміння аспектів академічної доброчесності. Форми порушення академічної доброчесності: брак мотивації; отримання інших преференцій у навчанні; некоректне формулювання теми, предмета та об'єкта дослідження, постановка занадто складних для молодого дослідника завдань; відсутність культури цитування, навичок академічного письма; знецінення оригінальних думок, брак часу на виконання дослідження.

Профілактичний аспект: розуміння причин порушення академічної доброчесності; розробка стратегії упередження, створення атмосфери академічної доброчесності; цільові заходи - конференції, круглі столи, квести. Популяризація принципів академічної доброчесності . Моніторинг.

Тема 24 Особливості перевірки робіт на академічний plagiat.

Пошуковий сервер (ПС). Робот (Crawler, Bot, Robot).

Тема 25 Інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти, в т.ч стоматологічної.

Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності. Суб'єкти забезпечення академічної доброчесності. Державна служба якості освіти України – основні завдання. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти – основні завдання. Розділ V. Закону України «Про академічну доброчесність»

Тема 26 Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Розуміння принципів академічної доброчесності. Принцип свободи вираження поглядів на навчання, дослідження та думки. Основні цінності: академічна доброчесність; колегіальність та повага до людської гідності; відповідальність; академічна свобода; відповідальність за використання майна і ресурсів закладу освіти, повага до навколишнього середовища. Інструменти підвищення ефективності кодексу академічної етики: залучення студентів до розробки та впровадження політики й правил академічної доброчесності у всьому університеті; навчання з організації співпраці студентів та викладачів задля зменшення нечесної поведінки; обговорення про запровадження етичних академічних норм у щоденному житті університету; кодекс та етика у розмовах та щоденному житті університету; обмін думками щодо мотиваційних цитат з етичного кодексу; аналіз та повторення інформації про неприпустимість plagiatu і можливі санкції за нього.

Тема 27 Різниця між академічним plagiatom, самопlagiatом та помилками цитування. Залікове заняття.

Правильне цитування перекладів. Фальсифікація. Реплікація. Рерайт. Компіляція. Перевірка засвоєння студентами навчального матеріалу: зарахування всіх робіт на практичних заняттях, усне опитування, письмове тестування та розв'язування ситуаційних завдань.

3 Структура навчальної дисципліни

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	СРС	Індивідуальна робота
1	Поняття академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2	-	-	-
2	Академічна доброчесність із забезпечення якості вищої освіти: основні поняття та терміни.	-	3	-	-
3	Поняття про академічну доброчесність та види її порушення.	-	-	5	-
4	Забезпечення академічної доброчесності: основні вимоги.	-	3		-
5	Правове регулювання питань академічної доброчесності. Законодавча база та міжнародний досвід.	-	-	5	-
6	Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2	-	-	-
7	Принципи та фундаментальні цінності академічної	-	3	-	-

	доброчесності в сфері якості вищої освіти в т.ч. стоматологічної.				
8	Документальне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	-	-	5	-
9	Етичний кодекс з підтримки принципів академічної доброчесності під час реалізації державної політики в сфері якості вищої освіти.	2	-	-	-
10	Процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі.	2	-	-	-
11	Порушення академічної доброчесності в освітньому процесі. Академічна відповідальність.	2	-	-	-
12	Основні види порушень академічної доброчесності.	-	-	5	-
13	Порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин в сфері вищої освіти в т.ч. стоматологічної.	-	3	-	-
14	Реагування на порушення академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	-	-	5	-
15	Академічна доброчесність: основні вимоги для здобувачів вищої освіти та вступників.	-	3	-	-
16	Завдання адміністрації закладів вищої освіти щодо контролю педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з дотримання принципів академічної доброчесності.	-	-	5	-
17	Відповідальність здобувачів вищої освіти, в т.ч. стоматологічної, за порушення академічної доброчесності.	-	3	-	-
18	Загальні засади встановлення порушення академічної доброчесності здобувачів освіти, в т.ч. стоматологічної.	-	3	-	-
19	Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності в Україні.	-	-	5	-
20	Академічний plagiat в науково-дослідницьких роботах – типові прояви.	-	-	5	-
21	Виявлення помилок цитування.	-	-	5	-
22	Самоплагіат, як окремий тип порушення академічної доброчесності.	-	-	5	-
23	Профілактика порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	-	-	5	-
24	Особливості перевірки робіт на академічний plagiat.	-	-	5	-
25	Інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів вищої освіти, в т.ч. стоматологічної.	-	3	-	-
26	Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	-	3	5	-
27	Різниця між академічним plagiatом, самоплагіатом та помилками цитування. Залікове заняття.	-	3	-	-
Всього годин 105 / 3,5 кредити ECTS		10	30	65	0
Підсумковий контроль		Залік			

4 Тематичний план лекцій

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2
2.	Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2
3.	Етичний кодекс з підтримки принципів академічної доброчесності під час реалізації державної політики в сфері якості вищої освіти.	2
4.	Процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі.	2

5.	Порушення академічної доброчесності в освітньому процесі. Академічна відповідальність.	2
Всього		10

5 Тематичний план практичних (семінарських) занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Академічна доброчесність із забезпечення якості вищої освіти: основні поняття та терміни.	3
2.	Забезпечення академічної доброчесності: основні вимоги.	3
3.	Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти, в т.ч. стоматологічної.	3
4.	Порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин в сфері вищої освіти, в т.ч. стоматологічної.	3
5.	Академічна доброчесність: основні вимоги для здобувачів вищої освіти та вступників.	3
6.	Відповідальність здобувачів вищої освіти, в т.ч. стоматологічної, за порушення академічної доброчесності.	3
7.	Загальні засади встановлення порушення академічної доброчесності здобувачів освіти, в т.ч. стоматологічної.	3
8.	Інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів вищої освіти, в т.ч. стоматологічної.	3
9.	Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	3
10.	Різниця між академічним plagiatом, самоплагіатом та помилками цитування. Залікове заняття.	3
Всього		30

6 Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид контролю
1.	Поняття про академічну доброчесність та види її порушення.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Правове регулювання питань академічної доброчесності. Законодавча база та міжнародний досвід.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
3.	Документальне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
4.	Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності в Україні.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
5.	Основні види порушень академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
6.	Реагування на порушення академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
7.	Завдання адміністрації закладів вищої освіти щодо контролю педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з дотримання принципів академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
8.	Академічний plagiat в науково-дослідницьких роботах – типові прояви.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
9.	Виявлення помилок цитування.	5	Поточний контроль на практичних заняттях

10.	Самоплагіат, як окремий тип порушення академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
11.	Профілактика порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
12.	Особливості перевірки робіт на академічний плагіат.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
13.	Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
Всього		65	

7 Індивідуальні завдання не заплановані робочим навчальним планом на навчальний рік.

8 Методи навчання

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
- практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота;
- інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра.

9 Методи контролю

Види контролю - поточний і підсумковий.

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік

Критерії оцінювання: за 4-балльною шкалою. Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання з кожної теми навчальної дисципліни орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

- 5 /«відмінно» - студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- 4 /«добре» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

- 3 /«задовільно» - студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

- 2 /«незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

10 Поточний контроль, що має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу, проводиться шляхом усного опитування, письмового тестування та розв'язування ситуаційних завдань.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєннякої теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент отримує оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-балльною) шкалою.

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

11 Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Проводиться на підставі результатів зарахування всіх робіт на практичних заняттях. Семестровий залік з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12 Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала						
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Mенше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів

C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A”, „B”, „C”, „D”, „E” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коєфіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

13 Методичне забезпечення

- Тестові питання до тем практичних занять
- Тестові питання підсумкового модульного контролю
- Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю
- Задачі для поточного контролю знань
- Задачі для підсумкового контролю знань
- Перелік завдань для самостійної роботи
- Навчальний посібник для практичних занять
- Навчальний посібник для самостійної роботи студентів

14 Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна добросередність». URL: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
2. Щодо рекомендацій з академічної добросередністю для закладів вищої освіти / лист МОН від 23.10.2018 року № 1/9-650. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272_124272.
3. Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти / За заг. ред. С. Квіта та О. Еременко. К.: Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2021. 364 с.: Проект закону «Про академічну добросередність». С. 210-229.
4. Етичний кодекс ученого України. URL: [https://www.znu.edu.ua/etichnyj-kodex- uchenogo-Ukrajiny.pdf](https://www.znu.edu.ua/etichnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf).
5. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах. URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/rekomendatsiyi-shhodo-vprovadzhennya-etichnyh-kodeksiv-v-ukrayinskyh-vyshhyh-navchalnyh-zakladah/>.
6. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <http://fond.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/projects-ua/304- akademichna-kultura-ukrajinskogo-studentstva-osnovni-chinniki-formuvannya-ta- rozbvitu>.

7. Шліхта Н., Шліхта І. Методичні рекомендації та програма курсу «Основи академічного письма». URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pisma-metodychni-rekomendatsiyi-ta-programma-kursu>
8. Рижко О. Поняття, види, класифікації плагіату. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Ponyatty_vidi_klasif.plagiatu.pdf.
9. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>.
10. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

Допоміжна

1. Avoiding Plagiarism, Self-plagiarism, and Other Questionable Writing Practices: A Guide to Ethical Writing. URL: <https://ori.hhs.gov/avoiding-plagiarism-self-plagiarism-and-other-questionable-writing-practices-guide-ethical-writing>
2. Data fabrication/data falsification. URL: <https://www.springer.com/gp/authors-editors/editors/data-fabrication-data-falsification/4170>
3. Data falsification and fabrication. URL: <http://editorresources.taylorandfrancisgroup.com/data-falsification-and-fabrication>
4. Definitions and Examples of Academic Misconduct. URL: <https://sa.berkeley.edu/conduct/integrity/definition>
5. Ethical Dimensions of Renewable Energy and Sustainability Systems: 2.1 Falsification, fabrication, plagiarism. URL: <https://www.e-education.psu.edu/bioet533/node/654>
6. Fishman T. «We know it when we see it» is not good enough: toward a standard definition of plagiarism that transcends theft, fraud, and copyright. 4th Asia Pacific Conference on Educational Integrity (4APCEI). 28–30 September 2009, University of Wollongong NSW Australia, - 2010, p.1-4. URL: <https://www.bmartin.cc/pubs/09-4apcei/4apcei-Fishman.pdf>
7. Harvard University Graduate Design School. Academic Conduct Policy. URL: <http://www.gsd.harvard.edu/resources/academic-conduct/>

15. Інформаційні ресурси

- Законодавство України. Електронний ресурс: zakon.rada.gov.ua/
- Медичне законодавство України. Електронний ресурс: <http://mozdocs.kiev.ua/>
- Статистичні дані України. Електронний ресурс: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Статистичні дані Львівської області. Електронний ресурс: <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/>
- Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/>
- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Європейське регіональне бюро ВООЗ www.euro.who.int/ru/home
- Кохранівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохранівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США – MEDLINE PubMed www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov